

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Martin Bosma

De schijn-élite van de valse munters. Drees, extreem rechts, de sixties, nuttige idioten, Groep Wilders en ik

Uitgeverij Prometheus | 2010 | 376 pp. | € 10,00 | ISBN 9789035136649

Haviken met een sociaal hart

door *Geert Van Istendael*

Journalist en schrijver van het recent verschenen *Tot het Nederlandse volk*.

Een erudiet boek, dat breng je niet meteen in verband met de pvv. Ruwe kreten, rabiate haat, stompjes ideeën, dat alles stijgt op uit de krochten van die afschuwelijke partij, tenminste, zolang je haar vijanden wilt geloven. En vijanden heeft de pvv in overvloed. Ik ben niet wat je noemt een vriend van de pvv. Ik ben echter evenmin een vijand. Het lijkt me een fascinerende partij, wat iets heel anders is dan een fascistische partij.

Het verheugt me zeer dat een oude, trouwe medestander van Wilders een boek heeft geschreven over zijn politieke opvattingen. De titel is een regelrechte oorlogsverklaring aan mijn generatie, die van '68, maar juist dat wekt mijn belangstelling. Een mens moet altijd een beetje tégen zichzelf in lezen, anders volgt algehele verpapping. De auteur, Martin Bosma, is geen doordeweekse

partijslaaf. Hij studeerde politicologie en sociologie in Amsterdam en New York (aan de New School for Social Research) en is in die laatste stad geruime tijd blijven werken. Het motto van zijn boek haalt hij bij Jesaja, 5:20, en hij schrijft dat vers op in het Hebreeuws. Het wijst allemaal niet meteen op grote xenofobie, en juist daarvan wordt hij vaak beschuldigd. Maar goed, *on va voir c'qu'on va voir*, zoals wij in Brussel zeggen, en ik heb géén wasknijper op mijn neus hoeven te zetten terwijl ik dit boek las.

In 28 hoofdstukken (eigenlijk 29, als je het korte 7b meerekent) geeft Bosma een geschiedenis van zijn partij, autobiografische notities, ideologische beschouwingen en enige vaten venijn. Deze Bosma is verdomd erudiet en hij had allerminst oogkleppen op toen hij zijn politieke voorbeelden koos: Willem Drees sr., de vader van het Nederlandse sociale systeem, Jacques de Kadt, nog zo'n goede, ouderwetse sociaaldemocraat, Willem Drees jr., Andreas Burnier, die in 1983 al waarschuwde tegen de gevaren van de islam, en jawel, sgp'er Henk van Rossum. Hij vereert ook Ronald Reagan,

B
O
E
K
E
N

maar dat ligt in de lijn der verwachtingen.

Het spannendst vond ik Bosma's relaas over de pioniersjaren van zijn partij. Voor een buitenlandse waarnemer is het een ontluisterend verhaal. Van Nederlands veelgeroemde tolerantie is niets te bespeuren. Nu krijgen nieuwe politieke formaties nooit erg veel begrip van oudere partijen, maar dit gaat veel verder. De partij van Janmaat werd destijds uitgerookt, letterlijk. Zover gaan de vijanden van de pvv niet. Maar de pvv is wel een paria die nog net wordt geduld, alleen maar omdat het niet anders kan. Er is ook een zuiver menselijke kant aan de lotgevalen van de pvv. Het stuit me werkelijk tegen de borst dat Wilders op geen cent genade van zijn politieke tegenstanders mag rekenen als bekend raakt dat fanatieke islamieten hem naar het leven staan. Hier hebben zijn tegenstanders iedere zin voor proportie uit het oog verloren. Deze man heeft alleen in 2009 al 236 doodsb bedreigingen ontvangen, en daar zitten bijzonder weinig flauwe grappen bij. Toch wordt Wilders gebrandmerkt als Hitler, Goebbels, Mengele en ga

Je hoeft geen aanhanger van de pvv te zijn om in te zien dat juist de lieden die Wilders met de dood bedreigen het ware gevaar vormen voor de democratie

zo maar door, als gezworen vijand van de democratie dus. Je hoeft toch lang geen aanhanger van de pvv te zijn om in te zien dat juist de lieden die Wilders met de dood bedreigen het ware gevaar vormen voor de democratie, en niet de politicus die 24 uur op 24 bewaking nodig heeft van de Dienst

Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging.

Bosma kijkt verder. Hij somt een lange reeks namen op van onder anderen arabisten, schrijvers, fotografen, ex-islamieten, tekenaars en hoogleraren die hetzij onder een schuilnaam schrijven, hetzij helemaal gestopt zijn met publicaties of tentoonstellingen in verband met de islam, allemaal uit angst voor ver van denkbeeldige doodsb bedreigingen. Helaas vermeldt hij niet het geval Naima El Bezaz. Enkele jaren geleden had ik het voorrecht haar te leren kennen als een intelligente, tolerante, aardige, uitermate Hollandse mevrouw, bovendien een uitstekende schrijfster. Na haar eerste boeken kreeg zij doodsb bedreigingen van fanatieke islamieten. Nu zij een geestig boek heeft geschreven over het leven zoals het is in een Vinex-wijk, krijgt zij doodsb bedreigingen van woedende Nederlanders. Nogmaals, van de beroemde Nederlandse tolerantie blijft niet veel overeind. Als de pvv consequent wil zijn, moet zij mevrouw El Bezaz verdedigen.

* * *

Bosma documenteert uitvoerig het haast onvoorstelbare paternalisme en eurocentricisme van een elite die bij hoog en bij laag zweert zich *niet* paternalistisch te gedragen en het *tegendeel* van ethnocentrisch te denken. De politici die Wilders het hardst aanpakken zijn vaak ook degenen die zich nooit de moeite hebben getroost een ernstige studie te maken van de nieuwe godsdienst op Nederlandse bodem. Het Westen, stelt Bosma, neemt godsdienst niet meer serieus. Ik, atheïst en papenvreter, kan dat helemaal onderschrijven. Bosma bestrijdt de elite die niet meer in staat is zich voor te stellen dat er mensen in het land rondlopen die werkelijk grondig anders denken. Vroeg of laat zal iedereen wel overgaan tot

onze seculiere, rationele, open, globale, van taboes bevrijde levenswijze, zo luidt de paternalistische redenering. Is Nederland niet het gidsland? Ja toch! Nee dus. Er wonen in Nederland behoorlijk wat islamieten die het tegendeel denken. Voor hen zijn noties als de gelijkheid van man en vrouw, afvaligheid, godslastering, de emancipatie van de homo's, zelfs de democratie, stuk voor stuk des duivels. Wilders en zijn medestanders kunnen zich dat levendig voorstellen. Wilders' tegenstanders begrijpen daar niets van. En als het hun een beetje begint te dagen, vervallen ze in het andere uiterste, het totale relativisme. Ze roepen: onze westerse cultuur is geen sikkepit méér waard dan al die andere culturen, je moet die andere culturen respecteren als gelijken. Ook die houding analyseert Bosma genadeloos. Hij citeert de conservatieve filosoof Leo Strauss: het logisch gevolg van cultuurrelativisme bestaat eruit dat kannibalisme een kwestie van smaak is.

Bosma bezondigt zich noch aan luiheid noch aan relativisme. Hij heeft wel degelijk belangstelling voor de islam, zowel voor de strikt religieuze aspecten als voor de sociologische inwerking van het islamitische waardensysteem. Bosma is een vijand van de islam. Misschien overschat hij de kracht van de islam in Nederland, allicht is zijn interpretatie van de heilige leer sterk gekleurd en eenzijdig, maar hij maakt zeker niet de fout zijn vijand te onderschatten. Ik wil hier niet ingaan op de discussie of je de islam moet bekijken als een religie of als een ideologie. Iedere ideologie heeft religieuze trekken, iedere godsdienst is tevens een ideologisch stelsel. De rest is haarkloverij. Maar ik vind het onbegrijpelijk dat kritiek op een godsdienst/ideologie wordt wegge-

hoond als een vorm van racisme. Die hoon komt dan nog van mensen die enkele jaren geleden met wellust inhakten op het volgens hen volkomen achterhaalde katholicisme en protestantisme. Paus Johannes Paulus II, die ik even geniaal als verwerpelijk vond, werd door talrijke Nederlanders uitgescholden in de grofste bewoordingen. Ik heb die scheldende Nederlanders nooit horen brandmerken als anti-Poolse racisten. En hoe moeten we de eveneens talrijke Nederlanders noemen die de dominees verketterden? Stap-horstofoben?

Bosma citeert Turkse en Marokkaanse bronnen en die liegen er niet om. Scharen islamieten in Marokko en Turkije geven blijk van bot antisemitisme, afkeer van mensen met een ander geloof, afwijzing van de scheiding tussen kerk en staat, afwijzing van democratie, totalitaire opvattingen over de islam, afwijzing van afvalligheid. Maar ook in Nederland zijn schrikbarende percentages islamieten tegen democratie, tegen joden, voor de invoering van de sharia, enzovoorts. Het schaamteloze en vervaarlijk aanzwellende antisemitisme noemt Bosma terecht een van de wreedste effecten van de islamitische immigratie.

* * *

Wie hoopt op een Europese variant van de islam is volgens Bosma een nuttige idioot. Zoiets is evenmin mogelijk als destijds het eurocommunisme, vindt hij. Daar ben ik het niet mee eens. Ik zie wel degelijk ontwikkelingen en mogelijkheden, ik zie (in mijn eigen land, maar ook bijvoorbeeld in Frankrijk) heel wat seculiere en liberale tendensen bij islamieten en voorbeelden van zeer geslaagde integratie. Maar ik ben nogal zwartgallig van aard en ik zal dus nooit het oprukkende fundamentalisme in de wereldislam

B
O
E
K
E
N

uit het oog verliezen. Bosma heeft groot gelijk als hij ons waarschuwt dat we een aantal cruciale leerstellingen van de islam onmogelijk kunnen dulden in onze grondwettelijke orde, tenminste, als we willen vasthouden aan een open democratie. Op andere punten schiet zijn kritiek dan weer haar doel voorbij. Als hij bijvoorbeeld in hoofdstuk 14 stelt dat we vrede in Europa te danken hebben aan de creatie van monoculturele staten, weet hij gewoon niet waar hij het over heeft. Zwitserland? België? Denkt hij dat Frankrijk monocultureel is? Weet hij dan niet dat bijvoorbeeld Schnepfenriedt, Steenvoorde en Porto Vecchio plaatsjes in Frankrijk zijn? Er bestaan in Europa nauwelijks monoculturele staten. Overal wonen eeuwenoude minderheden, enigszins erkend, enigszins onderdrukt, dat ligt eraan. Uitzonderingen zijn IJsland en Portugal. Over de betrekkelijk nieuwe minderheden heb ik het niet eens. Daarnaast zijn vrijwel alle staten van Europa ook nog een keer kunstmatig. Op die regel vormt alleen IJsland een uitzondering, als we Malta even niet meerekenen. Alle grenzen in Europa zijn het resultaat van

.....

*Het pleidooi dat Bosma houdt
voor monoculturele staten
rammelt van hoog tot laag*

.....

oorlog, sluipmoord, kindhuwelijken, laag verraad en/of vervalste testamenten. Maar België bewijst al honderdtachtig jaar lang dat je problemen van culturele en taalkundige diversiteit vredelievend en democratisch kunt oplossen.

Het pleidooi dat Bosma houdt voor monoculturele staten rammelt van hoog tot laag.

Ik wil hier niet beweren dat de multiculturele maatschappij in de moderne betekenis van het woord een blakend succes is. Maar het is niet omdat het ene mislukt, dat het andere geldig zou zijn. Onze landen *zijn* multicultureel, je krijgt de geest nooit meer in de fles. We moeten de zaken wel enigszins anders beginnen te organiseren, de tijd dringt. Wie dat betwijfelt, is te kwader trouw.

Ook ergert het me dat Bosma, wanneer hij het een keer over België heeft, nog wel over mijn eigen stad, de plank compleet mislaat. In de Brusselse gemeenten Anderlecht en Molenbeek is de politie de controle *niet* kwijt, zoals hij beweert. Mijn dochter woont daar, ik kom er iedere week, overdag of 's nachts, en niemand heeft ooit één haar op mijn hoofd gekrenkt. Voor wie de buurt niet kent, het bulkt er van de Marokkanen. Ik ben talloze malen voorbij het politiekantoor van Oud-Molenbeek gelopen, waar enkele maanden geleden inderdaad rellen uitbraken. Ik kan de heer Bosma verzekeren dat de politie de relschoppers binnen de kortste keren duidelijk heeft gemaakt dat zij, de politie, en zij alleen, de baas is. Idem voor Kuregem, dat is dan een wijk in Anderlecht. Ik wil zeker de haatpredikers niet onderschatten in de kleine moskeëen van Molenbeek en Anderlecht – een Belgisch-Marokkaanse journaliste was de eerste die hen ontmaskerde – maar evenmin kan ik wegstijgen van de ten hemel schreiende werkloosheid, de tastbare armoede, de uitzichtloosheid, en dat allemaal in de hoofdstad van Europa, op loopafstand van bergen onverschillig uitgestalde luxe. Ik ben geen marxist, de economische onderbouw verklaart lang niet alles – maar toch wel een deel.

Voor ik dit boek las, dacht ik dat het programma van de pvv een ratjetoe is, met

punten die je vindt bij bijvoorbeeld de Franse communisten, en dan weer andere punten die thuishoren bij extreemrechts. Nu denk ik dat er wel degelijk een lijn in zit. Bosma heeft het over haviken met een sociaal hart. Deze fabeldieren bestaan echt. Het programma van de pvv volgt getrouw wat Henk en Ingrid willen: hogere maximumstraffen, kraken verbieden, geen moskeeën erbij, stop immigratie uit moslimlanden, AOW op 65 (intussen al opgetrokken tot 66), geen versoepeling ontslagrecht, 10.000 zorgmedewerkers, geen beperking op koopzondagen, rookverbod terugdraaien, geen klimaatbeleid, lagere belastingen, hogere maximumsnelheid, enzovoorts. Met andere woorden, de pvv heeft aandachtig geluisterd naar Henk en Ingrid en geeft hun een stem in het politieke debat. De pvv wint aanhang omdat de andere partijen Henk en Ingrid niet langer zagen staan. Ze keken de andere

kant op. Vooral de sociaaldemocratie en de christendemocratie dragen hier een zware verantwoordelijkheid, volgens hun eigen grondbeginselen, want zij zijn de natuurlijke thuishaven van de kleine vrouw en de kleine man – van Henk en Ingrid dus.

Politici, journalisten, hoogleraren zouden eens in eigen boezem moeten kijken in plaats van de pvv voor rotte vis uit te schelden of Wilders voor de rechtbank te slepen. Waarom hebben zij weggekeken? Waarom hebben zij schrijnende problemen gewuifd? Waren zij niet te zeer opgesloten in eigen kring? Te hooghartig? Te zelfverzekerd? Te, welja, te ideologisch? Misschien verdient een nieuwe lezing van hoofdstuk 7 in de Regel van Benedictus aanbeveling, het hoofdstuk dat gewijd is aan *humilitas*, de nederigheid. De heilige monnik heeft het over waakzaamheid en het niet volgen van de eigen wil.

B

O

E

K

E

N